

a dotkli sme sa perami, horelo mi v hrudi, žalúdku i nižšie. Moje telo sa stalo iným telom, bolo moje a zároveň nebolo, a ja som chcela byť tým druhým telom.

Kým som nestretla Ferdinanda, netušila som, aká nemilosrdná je láska. Na okamih sa zľutujem sama nad sebou a pochopím, že by som dieťa mala mať radšej s niekým živým. Musím nájsť Samuela. Ďalší pokus o lásku, tentoraz inú.

Všetci sú od hlavy po päty oblečení v bielom ako členovia náboženskej sekty a na to, že ide koniec-koncov o šport, sa pohybujú pozoruhodne málo. Súčasťou hry je pitie čaju, jeden zápas môže trvať aj celé dni, preto som bola zvedavá iba na koniec. Alebo som mala aj iný, tajný dôvod. Blížila sa jar, bol jeden z tých jasných večerov. Pricestovala som sem lietadlom, vo veľkej výške, a teraz zapúšťam korene na obrovskom trávniku. Vystriem si skrčené nohy, akoby som posediačky cvičila gymnastiku, nech Samuel vidí, že nielen on sa udržia vo forme.

Keď som sa s ním na jednej konferencii tu v Írsku zoznámila, v myslí som si ho chcela premeniť na binárny kód. Ferdinand zomrel iba nedávno, a hoci som sa tej straty dlho bála, udiala sa rýchlo, Ferdinand jednoducho prestal dýchať, akoby sa vzniesol albatros, a odvtedy som sa pokúšala predstavovať si Samuela ako jednotky a nuly, ale nedarilo sa mi to. Nechcela som, aby bol príliš skutočný, pretože som sa bála, že stratím aj jeho. Samuel si vypočul moju prednášku na veľkej a medzinárodnej konferencii matematikov, netušila som, že je v publiku, že ma vidí a má preto náskok. Uvedomila som si to až na druhý deň pri raňajkách v hoteli.

Teraz je to živý tvor z mäsa a kostí, práve zviera kriketovú pátku, hlboko sústredený, pripravený vyštartovať. To je vlastne lož, Samuel len tak stojí na konci ihriska, akoby čakal, že ho

do hlavy zasiahne meteorit, a ja si spomínam, ako neznesiteľne osamelá som bola ako dieťa, keď som sa hrala s ostatnými deťmi, tá osamelosť bola taká silná, až to celé odrazu dávalo zmysel. Ani Samuel už nie je najmladší, určite sa rýchlo unaví. Keď si ma všimol, zamávala som mu, zvláštne gesto, akoby som zdravila nejakého krpca. Vydýchla som si, keď mi Samuel zamával späť, oboma rukami, možno je citovejšie založený ako ja. To by však bola priam senzácia. Slnko sa skláňa nad obzor a Samuel zamieri ku mne, sčerviením, akoby som čakala, že ma chce vyzvať do tanca.

– Dobrý deň.

– Dobrý deň.

– Vyhrávate?

– Vyhrávame.

Samuel sa nehýbe, akoby nemal rád ľudí, teda, okrem mňa. Všetko to neznesiteľne trápne skracovanie vzdialenosti znesieme, pretože nás vzájomne zblízuje. Naťahujem si nohy, aby som ukázala, že mám kolená v poriadku, a Samuel zamieri späť na svoje miesto.

Zápas sa naveľa predsa len skončí, v duchu si poviem, že remízou, nechcem sa nikoho dotknúť. Nemám, koho by som napodobňovala, a tak váhavo vstanem, oprášim si trávu z nohavíc a chcem zmiznúť, kým si moju bezradnosť niekto všimne. Odrazu sa opäť blíži Samuel, rýchlymi krokmi, ako keď si spomenieme, že v odchádzajúcom vlaku sme si na poličke v kupé zabudli dáždnik alebo dieťa.

– Podťe, – povie Samuel, také krátke slovo, a ako môže o všetkom rozhodnúť.

Vojdeme do šatne plnej cudzích mužov v bielom, hľadia na mňa, akoby sa na mne zabávali. Samuel mi oznámi, že ide do sprchy. Bezradne sa naňho pozriem, strieľaš si zo mňa?

Mám ostať tu, sama s členmi Ku-Klux-Klanu, a predstavovať si, ako si len o poschodie nižšie celkom nahý? V duchu vidím Samuelovo nahé telo, mužné ramená, mäkké brucho, jemnú pokožku, a podľa mňa vyzerá lákavo aj to, čo má medzi nohami, neuveriteľné. Keď znova otvorím oči, Samuel je preč, rozprávam sa s jeho spoluhráčmi, matematika však nesprávne publiku veľa nepovie, muži prikyvujú a híkajú na nesprávnych miestach a ani ja sama si celkom nerozumiem. Myslím len na nahého Samuela, možno priamo pod mojimi nohami, ak by som cez podlahu prestrčila ruky, mohla by som mu našampónovať vlasy. Podľa mňa má neobyčajne pekné vlasy, také americké. Moje sú skôr plavé.

– Ideme? – opýta sa Samuel už s čistými ušami.

Vonia mydlom. Často zosmutniem, keď spoznám nejakú vôňu, ako keď som bola malá a zabárala som nos do maminých šiat. Vyjdeme do ulíc, ako do ulíc vychádzali ľudia stáročia pred nami, no napriek tomu máme pocit, že sme jedineční. Okolo nás prebehne akýsi pes a ja si všimnem, že Samuel sa v okamihu zmení, a zmení sa ešte viac, keď pes vzápätí prejde okolo policajta. Rozprávam Samuelovi, že v tom bielom drese on i ostatní hráči vyzerali, akoby ušli z psychiatrie, a že som chcela byť tým chlapíkom v búde, ktorý počíta body. To som vraj pokojne mohla, nemusela som si odsadnúť až za strom. Odvetím, že aj odtiaľ to bolo pekné, pretože mi stromy pripomínali jeho a okrem toho som mala výhľad na krvavý západ slnka.

Pýtam sa Samuela, či vie, že ľudia, asi nejakí pôvodní obyvatelia, kedysi verili, že zapadajúce slnko skutočne krváca a že už nevyjde, ak mu neobetujú niekoho spomedzi seba. Samuel pritaká, ten film videl a ja sa cítim trápne, pretože som si myslela, že mu hovorím novinku.

Nie sme si blízki, len kráčame vedľa seba, akoby sme jeden do druhého vkráľzi, ak by sme sa príliš priblížili, stali by sme sa jedným človekom. Odkiaľ sa berie tá spolupatričnosť? Vlastne sa vôbec nepoznáme. Vidíme sa iba druhý raz, nikdy sme spolu netelefonovali, keď s niekým telefonujem v angličtine, môj hlas poletuje ako opitý vták. Simone Weilová raz napísala, že každý človek mlčky volá po tom, aby ho ostatní čítali úplne inak, a ja Samuela čítam ako čítal Witold Gombrowicz Simone Weilovú: „Keď sa na ňu dívam, začudovane sa pýtam, nie, či existuje Boh, ale ako, pomocou akého kúzla sa táto žena dokázala vyrovnáť s tým, čo mňa trhá na kusy?“ Tí dvaja sú protiklady, možno sme protiklady aj ja a Samuel, alebo sme obaja zároveň Weilovou i Gombrowiczom, a preto úplne rovnakí.

Samuel chce ísť so mnou do izby, nič nevraví, ale ja som nie som mechom udretá, niekedy si dokonca pripadám jasnozrivá. Okrem toho, s istotou nie sme sesternica a bratanec. Spomeniem si, že mám na nohavičkách dierku, objavila som ju, keď som sa chystala na zápas, a nestihla som sa prezliecť. Poviem si, že pánboh chce, aby som si dnes nohavičky nevyzliekala. Potom však Samuelovi poviem, aby chvíľu počkal, a prebehnem cez ulicu do telefónnej búdky. Zavolám Ferdinandovi, ktorý je „na druhej strane“, a chcem od neho radu. Ferdinand sa rozosmeje. „Ako keby mu záležalo na dierke v nohavičkách...“ Čítala som, že to Lilith, Adamova prvá žena, naviedla ľudí, aby spolu spávali, Ferdinand zasa vraví, že žena otehotnie týždeň po poslednom dni menštruácie. Ako na to stvoriteľ prišiel, je mi záhadou, ale nápad, aby som tam dole mala krvácajúci otvor, svedčí o tom, že náš Pán je sadista. Ja však nie som Lilith, a tak rozmýšľam, aké následky mi hrozia, ako sa po mne rozlezie nešťastie a uloží sa ako čosi hnusné a zelené okolo zlého svedomia človečika, ktorého mám v sebe. Dieťa mi tú zelenú masu vytlačí do krku a ja sa budem

báť, že dieťa vyvraciam, predtým som sa bála, že vyvrátim vlastné srdce, teraz sa obávam, že sa takto predčasne rozlúčim s dieťaťom. Prehltám a prehltám, volám o pomoc, a Samuel mi pomôže. Usadí ma na nepohodlnú stoličku hotelovej izby, vytiahne z písacieho stola zásuvku, použije ju ako podložku pod moje nohy a so slovami Aký pekný popolník! zvesí zo stropu kryt požiarneho hlásiča. Popolník mi vtisne do jednej ruky, medzi prsty druhej mi vloží cigaru, zapáli mi ju, pričom mi takmer podpáli môj dlhý nos. Popolník si presuniem na vrch brucha, ktoré mi vytŕča čoraz viac, cmúľam cigaru a vťahujem dym do pľúc, som prirodzený talent, cítim, ako sa dieťa upokojuje, čas plynie, dieťa prestáva kopať, scvrkne sa a v akomsi finále zo mňa so zuchnutím vyklzne.

To sa nesmie stať. Samuel je milý človek a ani ja nie som stelesnené zlo, múdrejšie bude, ak sa so Samuelom najprv lepšie spoznáme. Budeme si navzájom sedieť na rukách ako vrabce, ako sa píše na jednom čínskom koláčiku šťastia, čo som dostala, hoci zatiaľ neviem, ako sa to s tým sedením robí. Ferdinand poletuje okolo a bráni mi v mojich pocitoch, a ja ani neviem, či som vôbec na dieťa pripravená. Ani slovom nechcem spomenúť pľúcnu chorobu ako ospravedlnenie, to slovo by zatienilo všetko, čo som doteraz povedala. Vždy som bola k sebe úprimná a zároveň som sa celý čas zásadne mýlila tak ako všetci ostatní, najviac sme mimo, keď si práve myslíme, že si nalievame čisté víno a naopak. So Samuelom v Dubline sa nateraz musím rozlúčiť.

Stojíme oproti sebe dve minúty, akoby sme jeden do druhého chceli vstúpiť. Je to tichý okamih, zdanlivo sa nič nedeje. Ja však viem, že teraz sa niečo začína, všetko to jasne vidím pred sebou. Čosi si uvedomím. Som presvedčená, že sa dokážeme smiať spoločne. Opäť sa uvidíme.

MÔŽEM PREZRADIŤ, že som učiteľka. Možno bude lepšie, ak prezradím viac. Vyučujem matematiku, a ak som to už spomínala, tak len preto, že tomu sama celkom neverím... Netrápi ma, že sa opičím po ostatných a chcem každý mesiac dostávať výplatnú pásku ako normálni ľudia, skôr si vyčítam, že som prispôsobivá ako krysa, na prostredí mi, zdá sa, vôbec nezáleží, také či onaké, nejavím príznaky, že by mi na tom záležalo... Vkráčať do osudovej triedy, pomaly ako na šibenicu, nastaviť čelo búrke, aby ma nezvalila... Tu neexistujú hranice, žiaci bez všetkého prekračujú čiary, ktoré som im vytýčila, a ak pre zmenu zachovávajú odstup, som to ja, čo ich láka na sladkosti... Občas mám pocit, že som úplne stratená, stále sa čelom opieram o stenu a pridŕžam sa zárubne, aby som kamsi nezmizla... Ak dám najavo neistotu, bude, prirodzene, použitá proti mne a musím tiež tajiť pľúcnu chorobu, a tak sa pokúšam prehĺtať kašeľ ako tabletku. S akými dlhodobými následkami, to sa nikdy nedozviem, odpoveď sa ukrýva príliš hlboko. Zdalo sa mi, že vyučovať v sivej škole takmer bez okien a dverí je dobrý nápad, hoci sa mi nechce veriť, že som bola stvorená pre toto... Musím myslieť na všetko a veriť všetkému, čo poviem, znova a znova objavovať Ameriku, a ak sa niečo pokúsím prejsť mlčaním, žiaci to okamžite odhalia... Počujem, že sa na čosi pýtajú, ale otázke nerozumiem, tak ľahko ma dokážu zmiast' zvuky, ktoré vydávajú, nehovoriac o tom, ako sa mi krúti hlava zo slov; zo všetkého, čo mi žiaci hovoria o svojich silných liekoch, o diagnózach, s ktorými sa maznajú ako s mačkou,

o Božej láske... Odhaľujú predou mnou svoje životy s rovnakou samozrejmou, ako sa odhaľuje exhibicionista v kríkoch, a ak im na oplátku neukážem kúsok zo seba, tak sa to nepočíta, vtedy som iba stroj.

Žiaci nie sú ani deti, ani dospelí, dokážem odhadnúť, ktorí z nich sa v živote nestratia a ktorí skončia pod mostom, hoci o túto jasnozrivosť nestojím... Pokúšam sa ju pred žiakmi skryť v obave, aby sa moje predtuchy nepotvrdili... Cítim sa som sa vinná... Chcem žiakov naučiť všetko, čo naučil môj strýko o matematike mňa, bojím sa však, že sa na žiakov príliš naviazem, raz už som ich omylom oslovila „deti moje“... Niektorí sa pokúšajú zabiť, ako nedávno, tá nepríjemná udalosť s ponožkou, s hrubou bavlnenou ponožkou bez poriadnej päty, ponožky som žiakom odporučila ja, ale zabudla som dodať, že sa naťahujú na nohy, nepchajú sa do krku... Žiaci so samovražednými sklonmi sú všade, rozmýšľam, či s tým mám niečo spoločné... Prehltajú tabletky ako cukríky, vešajú sa von z okien, viažu si lano okolo členka... Vo vnútornom vrecku nosia list, v ktorom vysvetľujú, že to celé bolo volaním o pomoc, je to také zlé... Ja sa zasa neustále obávam, že sa im to popletie a namiesto seba zabijú mňa... Odkedy som nastúpila do práce, mám strach, že celý svoj život spotrebujem na žiakov a že ostanem v tejto triede, až kým zo mňa nič neostane... Až neostane ani kúsok z mojich snov o písaní... Stále mi však z toho vychádza, že neexistuje iné miesto, kde by som bola radšej, tu sa aspoň nemôžem utápať v rojčení o Samuelovi, tu je skutočnosť príliš citelná.

– Teraz ma sledujte, – vyzvem žiakov... – Poviem vám čosi naozaj zaujímavé! Nikto si však tú zaujímavosť neuvedomí, a keď opakujem vzorce, ktoré pre mňa toľko znamenajú, žiaci si povzdychnú, toto už predsa počuli... Nikdy neviem, či sa

im moje slová navždy vyryjú do pamäti, alebo na ne okamžite zabudnú... – Do kúta! – rozkážem. Nikto sa nedvíha, a tak sa do kúta musím postaviť ja, aby si žiaci pomysleli, že som si to prikázala sama... Stojím v kúte a počítam lykožrúty v stene. Poviem si, že by som mala byť niekým, kto by mi mohol byť sympatický.

Riaditeľ školy vyzerá ako Lucifer, aj keď sa schováva za volantom auta, jeho tvár a košeľa majú rovnakú farbu... Na poradách sa bije do prs, hovorí o peniazoch, ktoré môžeme zarobiť na najpostihnutejších žiakoch, existuje toľko podpor-
ných programov, rozpráva o tom, akoby šlo hlavne o dobro žiakov... Cítim, že musím prikyvovať a usmievat' sa, asi si myslí, že s ním flirtujem... Najhoršie je, že to vlastne aj robím... Po porade vždy chce, aby som ostala, číta mi básne, ktoré zložil, a ja nemám inú možnosť než predstierať, že ma dojali... Prajem si, aby ho niekto sťal, to by však bolo rovnaké, ako odseknúť hlavu jednobunkovcovi, a tak radšej rezignovane rozmýšľam, ako odstrániť časti vlastného tela.

Chýba mi Samuel? Áno, samozrejme... Chýbal mi od prvej chvíle, čo som ho uvidela... Teraz uviazol v nekonečnom kriketovom zápase, kde hasne všetka slepá túžba... Nerozumiem vzdialenosti medzi mnou a Samuelom, je ako tabuľa na severnom póle, ktorá ukazuje, ktorým smerom leží Moskva... Akoby mi nestačil dych, aby sme sa mohli k sebe priblížiť... On však netuší, aká som chorá, a ja sa neodvážim zavolať mu a povedať mu to... Tvárim sa, že Samuel je v lese hneď za oknami triedy, tomu sa dá uveriť, a ja mám v tom lese chatu, ak už nič iné, veriť je ľahšie než dúfať, dúfam, že je hneď za dverami, ktoré môžem kedykoľvek otvoriť, a potom ho nájdem niekde na strome... To by som však musela nabrat' odvalu a zodvihnúť hlavu.

Je to stále silnejšie, Samuel, teda budúcnosť, mi chýba o to viac, o čo hlbšie sa vraciam do minulosti, mŕtvolne modrá Ferdinandových nôh sa mi rozlieza po nohách... Je ťažké povedať, kde sa končí Ferdinand a začínam sa ja, je ako moje siamské dvojča, myslela som si, že nás oddelili, no on mi neustále šliape na päty, lepí sa na mňa ako psie hovienko na topánku... Jeden z mála ľudí, ktorých som naozaj milovala, a ako za trest nikoho nenávidím viac, to je ten najtvrdší trest. Ak by som ho iba nenávidela, všetko by bolo ľahšie.

Vo vlaku, ktorý ma vezie do školy, s Ferdinandom nahlas diskutujem, ešte stále sa naňho hnevám, rozoberám, či temnota zabrala priveľa miesta a tak, Ferdinand počúva moje náreky, horekovanie stvorenia, ktoré nemá dosť chrbtovej kosti, aby samo nieslo všetky nezodpovedané otázky... Počúvam osamelý blúdiaci hlas a je to takmer neznesiteľné, také smutné, nikto mu neodpovedá! Rozplačem sa... Ferdinand nemohol zomrieť iba preto, aby som mohla žiť, a napriek tomu premýšľam, či niektorí musia zahynúť, aby to tí druhí zvládli... Najsilnejším dôkazom toho je predsa transplantácia pľúc, ktorú si tak vrúčne prajem, moje pľúca kolabujú. Predstava, ako horúčkovito som sa držala na hladine, kým Ferdinand klesal a klesal... Bolo to vo Francúzsku, stáli sme na balkóne v meste svetiel, Ferdinand však vnímal iba tmu ako v pivnici... Tá temnota ho desila, skutočnú tmu zažil naposledy ako dieťa, rozprával mi o tom, často sme sa delili o príhody z detstva, a teraz mu kdesi vnútri narástla boľavá hrča, žltá a mokvajúca, bola čoraz väčšia, šírila sa, kým on sedel na zábradlí a balansoval na hrane, netrvalo dlho a chodil zhrbený ako starec, hoci bol iba v polovičke života... Myslel si, že ho prenasledujú, choroba mu tvrdila, že mu idú po krku, že ho chcú zhodiť, nevedel, kto sú tí oni, iba že existujú na všetkých frontoch, odvsadial sa blížia na

provách lodí a on nedokázal zadržat slzy... Plakal a triasol sa, a priatelia mizli, uvedomovali si, že toto nesmie, že ak bude ďalej kŕmiť boľavú hrču ako prerastené kurča v kletke, zomrie... Ferdinandova choroba nakoniec zaplnila všetko, a ja som naňho nechcela myslieť, pokúšala som sa sústrediť na písanie učebnice, chcela som pochopiť, no boľavá hrča zafarbila môj úkryt dožltá, Ferdinandovo peklo ma desilo, a ja som si myslela, že keď sa Ferdinand vrhol z vysokého balkóna, všetko to ukončil, no potom sa mi zdalo, že všetko sa tým len začalo, je to už dávno... Posledné, čo som z Ferdinanda videla, bol plachtiaci albatros, ak to bol naozaj albatros, najprv som si myslela, že mi po tvári lezie pavúk... Cítila som, ako mi tlčie srdce... Pochopila som, že odteraz bude takmer všetko iné, akurát som vôbec netušila, čo ma čaká, všetko odrazu zmodrelo... Nevieť nič, som ako novoročný večer oslepený ohňostrojom... Prečo ma Ferdinand nepustí... Prečo ho nepustím ja?... Teraz o sebe premýšľam, akoby som bola Ferdinand a Ferdinand bol ktosi cudzí, tejto oblasti psychológie by som sa mala vyhnúť... Rozmýšľam, či by som Ferdinandovi nemala dať nové telo, podobné môjmu, len s prsiami, dúfam, že to vo mne vzbudí dostatok odporu, aby som potlačila dva najprimitívnejšie inštinkty, chuť na sex a sen byť misionárkou... Ferdinand by sa však mlieka v prsiach nedopátral.

Spojivom medzi nami sú slová, rozprávam Ferdinandovi o všetkom, čo vidím, akoby som mala v rukách jeho ucho, tak som to robila, kým žil, cvičila som sa tak v písaní, zahľadím sa na dvere triedy, poviem, no teda, dvere, a ak by aj bol Ferdinand slepý, mohol by tie slová na niečo využiť, áno, mohol by ďakovať svojmu osudu... Slová sú všetko, čo máme, a floskuly ako táto sú vlastne celkom v poriadku, a možno to ani nie je pravda, slová sú, zdá sa, čoraz zradnejšie, napríklad tie, ktoré